

Dlaczego Śląsk?

Latem 1980 roku strajkowano w całej Polsce. Dlaczego w tej historii ważne jest też Jastrzębie-Zdrój?

Imię i nazwisko: _____ | Data / klasa: _____

1. Zanim zaczniesz

Zaznacz, czego chcesz się dziś dowiedzieć:

- ☐ Kiedy i gdzie podpisano porozumienie w Jastrzębiu?
- ☐ Dlaczego strajki na Śląsku były ważne dla całej Polski?
- ☐ Skąd wiem, że mój wniosek jest prawdziwy?

Słowniczek

Sierpień '80 — potoczna nazwa fali strajków z lata 1980 roku i porozumień, które je zakończyły

strajk — wspólne przerwanie pracy jako forma protestu

porozumienie — dokument, w którym dwie strony zapisały, na co się zgodziły

Komisja Rządowa — przedstawiciele władz państwa wysłani na rozmowy ze strajkującymi

MKS — Międzyzakładowy Komitet Strajkowy — wspólna reprezentacja strajkujących z wielu zakładów

ustalenia gdańskie — to, co zapisano w porozumieniu w Gdańsku 31 sierpnia 1980 roku, między innymi zgoda na niezależne związki zawodowe

system czterobrygadowy — sposób pracy, w którym kopalnia działała bez przerwy, także w niedziele i święta, a brygady zmieniały się według grafiku

Huta Katowice — nazwa zakładu w Dąbrowie Górniczej; od niej pochodzi nazwa porozumienia katowickiego

2. Uporządkuj materiał

Wpisz datę przy każdym porozumieniu (są na slajdzie z osią czasu). Potem ponumeruj porozumienia od 1 do 4, od najwcześniejszego.

nr ____ data: _____ porozumienie jastrzębskie (Jastrzębie-Zdrój)

nr ____ data: _____ porozumienie szczecińskie (Szczecin)

nr ____ data: _____ porozumienie katowickie (Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej)

nr ____ data: _____ porozumienie gdańskie (Gdańsk)

Co łączy te cztery wydarzenia?

3. Czytaj uważnie

Opracowanie autorskie na podstawie materiałów instytucjonalnych. Tekst nie jest cytatem z dokumentu historycznego.

Zanim przeczytasz: latem 1980 roku w wielu zakładach w Polsce robotnicy przerwali pracę. Domagali się lepszych warunków pracy i prawa do własnych, niezależnych związków zawodowych. Władze podpisały ze strajkującymi cztery porozumienia. Najbardziej znane podpisano 31 sierpnia w Gdańsku. Na Górnym Śląsku strajki objęły do 1 września 64 zakłady i ponad 98 tysięcy pracowników.

3 września 1980 roku w kopalni „Manifest Lipcowy” w Jastrzębiu-Zdroju Komisja Rządowa (przedstawiciele władz) i Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS, wspólna reprezentacja strajkujących) podpisały porozumienie. Potwierdzało ono ustalenia gdańskie, a dodatkowo dotyczyło między innymi zniesienia czterobrygadowego systemu pracy w górnictwie oraz wolnych sobót i niedziel od początku 1981 roku.

3a. Podkreśl w tekście: datę, miejsce i dwie strony, które podpisały porozumienie.

3b. Napisz wniosek: „Śląsk był ważny, ponieważ...”.

3c. Podaj informację z tekstu, która wspiera Twój wniosek.

3d. Zapisz jedno pytanie, na które tekst nie odpowiada. Zaznacz, gdzie szukał(a)byś odpowiedzi: ☐ tekst porozumienia ☐ książka lub artykuł historyka ☐ relacja uczestnika

4. Bilet wyjścia

Jedna data, którą zapamiętam...

Śląsk był ważny, ponieważ...

Dowodem dla mojego wniosku jest...

Jak korzystać z materiału

Możesz odpowiedzieć pisemnie, ustnie albo z użyciem technologii wspomagającej. Nie oceniaj doświadczeń innych osób; oceniaj związek wniosku z dowodem.

Treść autorska: CC BY 4.0, Stowarzyszenie Słowem w Twarz. Źródła zewnętrzne zachowują własne prawa.